

Шейко Я. В.,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник – **Боднар О.А.**, канд. екон. наук, доцентка,
доцентка кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

РОЛЬ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТІЙКОСТІ ЕКОНОМІКИ

У сучасних умовах трансформації фінансової системи України та посилення економічних викликів, спричинених воєнними ризиками, суттєво зростає значення небанківських фінансових установ (НФУ) як важливого елемента забезпечення фінансової та економічної стійкості держави. Розширення спектра фінансових послуг, підвищення доступності фінансових ресурсів і розвиток альтернативних каналів фінансування сприяють підтримці економічної активності населення та суб'єктів господарювання. У цих умовах дослідження ролі НФУ набуває особливої актуальності з позиції забезпечення стабільності фінансового ринку та післявоєнного відновлення економіки України [1; 2].

Небанківські фінансові установи формують важливий сегмент фінансової інфраструктури, забезпечуючи перерозподіл фінансових ресурсів, управління ризиками та розширення фінансової інклюзії [3]. Їх діяльність створює додаткові можливості для залучення капіталу, підтримки підприємницької діяльності та розвитку інвестиційних процесів.

Одним із ключових напрямів функціонування НФУ є управління фінансовими ризиками та їх перерозподіл між учасниками економічних відносин. Особливого значення набуває діяльність страхових компаній, які забезпечують захист майнових і фінансових інтересів населення та бізнесу, сприяють компенсації збитків та мінімізації негативного впливу кризових явищ. Застосування механізмів перестрахування та диверсифікації страхових портфелів дозволяє підтримувати стійкість фінансового сектору навіть в умовах підвищеної економічної невизначеності [4].

Важливою функцією НФУ є забезпечення доступу населення та малого і середнього бізнесу до фінансових ресурсів. Кредитні спілки, фінансові компанії та інші небанківські установи створюють альтернативні джерела фінансування в умовах обмеженого доступу до банківського кредитування, що сприяє підтримці економічної активності та відновленню підприємництва [5].

Сучасний розвиток небанківського сектору характеризується активною цифровізацією фінансових послуг. Запровадження онлайн-кредитування, мобільних фінансових платформ та цифрових сервісів забезпечує розширення фінансової інклюзії, зменшення транзакційних витрат та підвищення доступності фінансових продуктів для населення [6].

Окремого значення набуває підтримка реального сектору економіки через інструменти фінансового лізингу та інвестиційної діяльності. Використання

лізингових механізмів дозволяє підприємствам оновлювати виробничі потужності, впроваджувати інноваційні технології та підвищувати конкурентоспроможність без значного одноразового фінансового навантаження [7].

Крім того, НФУ забезпечують акумулювання довгострокових фінансових ресурсів шляхом діяльності інститутів спільного інвестування, компаній з управління активами та недержавних пенсійних фондів, що створює передумови для підтримки інвестиційної активності та фінансування стратегічних проєктів держави [2].

Важливою складовою діяльності небанківського сектору є підвищення фінансової грамотності населення та формування економічної самостійності громадян через освітні програми та розвиток цифрових фінансових сервісів [6].

Отже, небанківські фінансові установи виступають важливим чинником забезпечення економічної стійкості України через диверсифікацію фінансових ресурсів, підтримку фінансової інклюзії, управління ризиками та стимулювання інвестиційної активності. Їх розвиток сприяє зміцненню соціальної стабільності, підвищенню довіри до фінансової системи та створює передумови для довгострокового економічного відновлення держави. Подальше вдосконалення регуляторного середовища та впровадження цифрових інструментів повинні стати пріоритетними напрямками розвитку небанківського фінансового сектору [1; 3].

Список використаних джерел:

1. Огляд небанківського фінансового сектору. Березень 2025 року. Національний банк України URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Nonbanking_Sector_Review_2025-03.pdf?v=18.
2. Національний банк України. Звіт про фінансову стабільність. Київ : НБУ, 2025. <https://bank.gov.ua/ua/stability/report>
3. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.
4. Бороденко Т, Буряченко А., Гапонюк М.. Діяльність небанківських фінансових установ на ринку фінансових послуг. Економіка та суспільство. 2023. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-57-4.
5. Фінансова оборона України. МінФін. 2022. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2022/04/01/83035074/>.
6. Стратегія розвитку фінансового сектору України. Національний банк України .2025. https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=18.
7. Шолойко А., Клименко Д. Розвиток фінансового лізингу в Україні на основі ESG принципів. Економіка та суспільство. 2025. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-19>.
8. Левченко О. А. Фінансово-кредитний механізм забезпечення лізингових операцій. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2017. Вип. 3. С. 41-46. URL: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0000981295>.